

Nazwa działania:		Opłaty za biogeny w ściekach																	
Kod:	N_16																		
Typ aktualizacji:		Działanie nowe w POWM			Kategoria:			Stan wdrażania:			wdrażanie nie rozpoczęte								
Lokalizacja (obszar, którego dotyczy działanie – zasięg geograficzny oraz lokalizacja miejsca, w którym ma być podjęte):		 																	
Istota problemu:		<p>Opłaty za odprowadzanie ścieków komunalnych z reguły zależą od ładunków BZT5, zawiesiny ogólnej lub ChZT. Obecne przepisy nie przewidują opłat za odprowadzane ładunki azotu i fosforu pomimo, że negatywne oddziaływania na środowisko tych substancji są zwykle wielokrotnie większe pod względem nasilenia, zasięgu przestrzennego i czasu trwania niż oddziaływania materii organicznej czy zawiesiny. W rezultacie operatorzy nie mają motywacji finansowej, by w pełni wykorzystywać możliwości technologiczne swoich oczyszczalni w zakresie redukcji biogenów.</p>																	
Historia działania:		nie dotyczy																	
Opis działania:		<p>Działanie polega na wprowadzeniu opłat za odprowadzanie ze ściekami azotu i fosforu poprzez zmianę rozporządzenia w sprawie stawek opłat za usługi wodne. Niezbędna jest do tego nowelizacja rozdziału 5 Ustawy Prawo Wodne, a następnie zmiana rozporządzenia w sprawie jednostkowych opłat za usługi wodne. Aby opłaty te motywowały oczyszczalnie do maksymalizacji redukcji biogenów, stawki powinny być ustalone tak, by w sprawnie funkcjonującej biologicznej oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów to właśnie azot lub fosfor, a nie BZT5 decydowały o wysokości opłaty, jaką oczyszczalnia uiszcza za odprowadzanie ścieków. Stosunek BZT5 do azotu ogólnego w ściekach oczyszczonych z oczyszczalni ujętych w sprawozdaniu z realizacji KPOŚK za 2018 r. wynosi 0,77, natomiast stosunek BZT5 do fosforu ogólnego wynosi 8,34. Postuluje się, aby stawki za azot ogólny stanowiły jednokrotność, a stawki za fosfor ogólny – piętnastokrotność stawki za BZT5. Fosfor jest podstawowym pierwiastkiem limitującym produkcję pierwotną, a jego redukcja jest znacznie tańsza niż redukcja azotu. Stąd propozycje ustalenia stawek tak, by promowały w pierwszym rzędzie optymalizację procesów pod kątem redukcji fosforu.</p>																	
Spodziewane efekty:		<p>Redukcja azotu odprowadzanego z oczyszczalni do Bałtyku o około 2000 ton N/rok. Redukcja fosforu odprowadzanego z oczyszczalni do Bałtyku o około 20 ton P/rok. Obliczenia szacunkowego efektu rzeczowego zawarto w pliku pn. Kalkulacje kosztów i efektów wybranych działań.xlsx .</p>																	
Elementy GES:		D5	D1	D4															
Redukcja presji:		średnia	średnia	niska															
Rodzaj działania:		prawne							Typ działania (KTM):		39								
Podmioty odpowiedzialne:		<p>Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej – opracowanie projektu i wydanie zmiany rozporządzenia Dz.U. 2017, poz. 2502 i ustawy Prawo wodne (rozdział 5)</p> <p>Rząd, Sejm i Senat, Prezydent – proces legislacyjny związany ze zmianą ustawy</p> <p>Wody Polskie, oczyszczalnie ścieków – wykonanie przepisów rozporządzenia</p>																	
Podstawa prawna:		<p>Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.</p> <p>art. 277 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne</p>																	
Poziom koordynacji:		krajowy																	
Miejsce wdrażania:		terenry rolnicze polskiej część zlewiska Bałtyku		Zasięg oddziaływania:		Otwarte		Przybrzeżne		Przejęciowe									
						Basen Gotlandzki	Zatoka Gdańska	Basen Bornholmski	CW20001WB1 Półwysep Hel	Basen CW20001WB2 Gotlandzki	CW60001WB3 Basen Bornholmski	CW60001WB4 Zatoka Pomorska	TW20001WB1 Zalew Wiśłany	TW20002WB4 Zalew Pucki	TW20003WB5 Zatoka Pucka Zewn.	TW20004WB6 Zatoka Gdańska Wewn.	TW20005WB7 Ujście Wisły Przekop	TW60001WB2 Zalew Szczeciński	TW60001WB3 Zalew Kamieński
Termin rozpoczęcia:		2022 (rozpoczęcie procesu legislacyjnego)					Termin zakończenia:		2023 (wejście w życie zmienionych przepisów ustawy i rozporządzenia)										
Termin osiągnięcia celu po wzdrożeniu działania:							2028 - osiągnięcie redukcji presji; 2043 - osiągnięcie większości efektów w Bałtyku; 2058 - osiągnięcie pełnych efektów w Bałtyku												
Monitoring realizacji:		Minister właściwy ds. gospodarki wodnej																	
Monitoring efektów:		Wody Polskie, Główny Urząd Statystyczny																	
Koszty początkowe [tys. zł]:		0		Źródło:															
Koszty operacyjne [tys. zł/r]:		5000		Źródło:		Oszacowanie kosztów w pliku pn. Kalkulacja kosztów w pliku pn. Kalkulacje kosztów i efektów wybranych działań.xlsx													
Potencjalne źródła finansowania:		środki własne operatorów oczyszczalni (opłaty za ścieki)																	

WYNIKI ANALIZ WSKAZANYCH W ART. 13.3 PAR 2 MSFD, W TYM ANALIZ KOSZTÓW I KORZYŚCI:

KORZYŚCI

Dla działania przeprowadzono analizę ilościową.

Szacunkowe roczne korzyści z wdrożenia działania wynoszą: 11226301 zł.

Źródło oszacowania korzyści: Do wyceny korzyści przemnożono ilość redukcji ładunku azotu i fosforu w wyniku wdrożenia działania przez wskaźniki korzyści na jednostkę azotu i fosforu. Koszty degradacji pochodzą z opracowania: <http://stateofthebalticsea.helcom.fi/wp-content/uploads/2019/09/BSEP160-ESA.pdf>

Rozpoznano korzyści z wdrożenia działania (analiza jakościowa). Dokonano oceny pod kątem stopnia spełniania następujących kryteriów: 1. Redukcja presji, 2. Liczba deskryptorów GES, 3. Zasięg geograficzny, 4. Czas osiągnięcia celu. Uwzględniono przy tym wagi kryteriów, kolejno dla Redukcji presji - 2; Liczby deskryptorów GES - 1; Zasięgu geograficznego - 1 i Czasu osiągnięcia celu - 0,5

W wyniku tej oceny działanie otrzymało ocenę: 11

Założenia do szacunku korzyści: Zgodnie z raportem State of the Baltic Sea, koszt degradacji w wyniku eutrofizacji dla Polski: 12 euro/os/rok x 30 mln os. (18-80 lat) = 360 mln EUR/rok (stan cen z 2015 r.). Wskaźniki korzyści na jednostkę azotu i fosforu obliczono poprzez podzielenie ww. kosztu degradacji przez ilość rocznych emisji azotu i fosforu do Bałtyku i zindeksowanie o inflację w latach 2016-2020. W ten sposób obliczono wskaźniki korzyści na jednostkę azotu i fosforu na poziomie: dla azotu 4686 PLN/Mg i dla fosforu 92,7 PLN/kg.

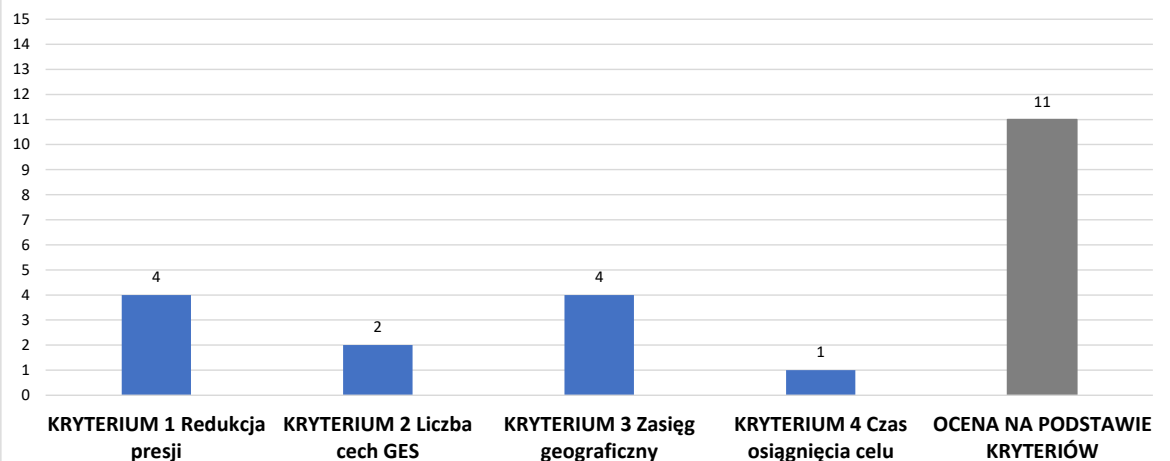
Obliczony stosunek zdyskontowanych korzyści do kosztów wynosi: 2.25

Działanie jest efektywne.

EFEKTYWNOŚĆ KOSZTOWA

Ostatecznie, uwzględniając wyniki analizy jakościowej oraz szacowane koszty, pod względem efektywności kosztowej działanie oceniono na 5 (w 5-cio stopniowej skali, gdzie 1 oznacza bardzo niską, a 5 bardzo wysoką efektywność kosztową).

EFEKTYWNOŚĆ	Ocena	Waga	Ocena z uwzgl.wag
KRYTERIUM 1 Redukcja presji	2	2	4
KRYTERIUM 2 Liczba cech GES	2	1	2
KRYTERIUM 3 Zasięg geograficzny	4	1	4
KRYTERIUM 4 Czas osiągnięcia celu	2	0.5	1
OCENA NA PODSTAWIE KRYTERIÓW			11

<7	bardzo niska	1
7 - 8	niska	2
8 - 9	średnia	3
9 - 11	wysoka	4
> 11	bardzo wysoka	5

OCENA EFEKTYWNOŚĆ DZIAŁANIA	5	bardzo wysoka
------------------------------------	----------	----------------------

KOSZT WDROŻENIA
Koszty operacyjne [zł/r]: 5 000 000

> 250 mln PLN	bardzo wysoki	1
151-250 mln PLN	wysoki	2
76-150 mln PLN	średni	3
11-75 mln PLN	niski	4
≤ 10 mln	bardzo niski	5

OCENA KOSZT WDROŻENIA	5	bardzo niski
------------------------------	----------	---------------------

EFEKTYWNOŚĆ		5	4	3	2	1
KOSZT	1	3	3	2	1	1
	2	3	3	3	2	1
	3	4	4	3	2	2
	4	5	4	3	3	3
	5	5	5	4	3	3

OCENA OSTATECZNA					5
------------------	--	--	--	--	---